

संख्यांचा लहानमोठेपणा

दोन संख्यांतील लहानमोठेपणा

- प्रत्येक चौकटीतील लहान संख्येला रिंगण कर.

३, ८

१, ९

२, २०

- प्रत्येक चौकटीतील मोठ्या संख्येला रिंगण कर.

४, ७

२, ७

८, ९

लहानमोठेपणा दाखवणाऱ्या चिन्हांची ओळख.

- * संख्यांचा लहानमोठेपणा दाखवण्यासाठी ' $<$ ' किंवा ' $>$ ' चिन्ह वापरतात. त्यांचा अर्थ आणि वापर खालील उदाहरणांतून समजून घेऊ.

$३ < ७$

३ लहान ७ पेक्षा

$१ < ९$

१ लहान ९ पेक्षा

$२० > २$

२० मोठे २ पेक्षा

$७ > ३$

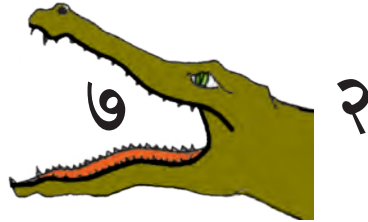
७ मोठे ३ पेक्षा

$९ > १$

९ मोठे १ पेक्षा

$२ < २०$

२ लहान २० पेक्षा

सुसर अधाशी आहे, मोठ्या संख्येला खाते.

- * दोन अंकी कोणत्याही दोन संख्या घेतल्या, तर त्यांच्यामधील लहानमोठेपणा कसा ठरवता येईल ?

ज्या संख्येतील दशकाचा अंक मोठा, ती संख्या मोठी.

यश : आपण ३७ आणि ५२ पाहू. ३७ मध्ये ३ दशक आहेत, तर ५२ मध्ये ५ दशक. म्हणून $५२ > ३७$, म्हणजेच $३७ < ५२$.

रमा : बरोबर ! आपण मोजण्याच्या टेपवर संख्या मोजतो तेव्हा ३७ आधी येते, ५२ नंतर येते. नंतर येणारी संख्या मोठी असते. पण दोन्ही संख्यांचे दशक समान असले तर ?

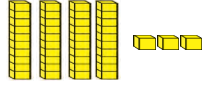
दशक समान असेल तर एककाचे अंक पाहून ठरवा.

यश : आपण ७२ आणि ७८ पाहू. $२ < ८$ म्हणून $७२ < ७८$.

संख्यांचा विस्तार करूया व लहानमोठी संख्या ओळखण्याचा नियम पडताळून पाहू.

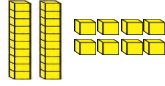
४३ व २८

$४३ = ४० + ३$

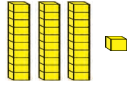
४३ या संख्येमध्ये दशकस्थानी ४ हा अंक आहे तर २८ या संख्येमध्ये दशकस्थानी २ आहे. $४३ > २८$

$२८ = २० + ८$

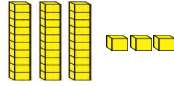
३१ व ३३

$३१ = ३० + १$

दोन्ही संख्यांमध्ये दशकस्थानी समान अंक ३ हा आहे पण ३३ मध्ये एकक स्थानी ३ आहे. तर ३१ मध्ये एककस्थानी १ आहे. $३१ < ३३$

$३३ = ३० + ३$

आता दिलेल्या संख्यांच्या जोड्यांमध्ये लहान मोठी संख्या ओळखून $<$ किंवा $>$ अशी खूण करा.

४३, ४६

$४३ < ४६$

८४, ८६

६७, ५७

३०, ५०

१३, ९

२३, ३२

करून पाहा : वेगवेगळ्या संख्यांच्या १० जोड्या घ्या. त्या जोड्यांतील संख्यांचा लहानमोठेपणा ठरवा.

UVV3B4

